

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין בפאכע באקציע וואסוואל פלאנץ

גליון מס' 685

ברשת תרומה

ד' באדר התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"ג שאול בן סלביה ע"ה | לע"ג שלמה יחיא בן שבה ע"ה | לע"ג יצחק בן מיטה אסתר ע"ה | לע"ג שמעון בן חביבה ע"ה | לע"ג רחל שנהיה בת מנורה ע"ה

לע"ג מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל, מרן ראש הישיבה הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלאך, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

לבם של ישראל

באייר תשס"ה, הגיע לארץ בחור מאירן, שלאחר תחנונים של שנים רבות, קבל הסכמה מהוריו לשהות בארץ ישראל זמן קצר. תוכניתו היתה, שבחודש אב הוא כבר חוזר להוריו שבאירן, אלא שלאחר שדיבר עם קרוב משפחה, הוא אמר לו, שחבל שיחזור שוב לפרס מאחר שהוא באר", ועדיף לו שישאר באר"י וילמד בישיבה, אך ההצעה נדחתה בעיקר בשל הוריו שלא יסכימו לשמוע זאת. לאחר דיונים הוחלט להתייעץ עם מרן, ודברי רבנו בודאי ישפיעו גם על הוריו להסכים. כשנכנס הבחור לרבנו, שח לפניו את קורות חייו ואת ספקותיו. רבנו האיר לו פנים ואמר לו: "חכינו לך שתבוא מפרס", ושאלו: "האם תשמע לי מה שאומר לך?" והבחור ענה כמובן בחיוב. ורבנו אמר לו: "מה יצא לך שתחזור, אולי יצא ממך רב שיודע לעשות השכבות, תישאר כאן בארץ ישראל, תלמד בישיבה טובה ותצליח ותתעלה במעלות התורה!". ועוד הוסיף מרן ואמר לו, שהוא רוצה להיות איתו בקשר, ושהוא יבוא אצלו מידי חודש. וכך היה, בחור זה היה מגיע לרבנו מידי חודש בחודשו, ורבנו מתעניין בו בלימודיו בישיבה, ואיך הוא מסתדר, ובסוף כל פגישה היה אומר לו רבנו: "תבוא בחודש הבא". תמיד הוא היה אומר לרבנו שההורים בוכים שהוא לא חוזר, אך רבנו המשיך לחזקו באומרו: "אל תחזור, אם תחזור זה לא יהיה לך טוב, תישאר כאן ותצליח".

לאחר זמן ממושך, בפגישה הבאה, שוב התעניין בו רבנו כתמיד ולבסוף אמר לו: "תישאר בישיבה ותתחתן", ולא אמר לו שיבוא אצלו שוב.

מילים אלו היו בעצם ברכה עבורו לנישואין. הבחור, שהוא כאמור, עולה חדש מפרס, לא ראה את עצמו נישא בזמן כל כך קצר, אך כך היה – וכחצי שנה לאחר מכן בא בקשרי שידוכין עם אשתו שתחי'.

בסמוך לחתונה, הם באו להתברך אצל רבנו, רבנו הכירו מיד, והחל להללו ולשבחו בפני הכלה, על מסירותו הרבה של החתן לתורה, למרות שהכל נזקף לזכותו של רבנו. כיום, זכה בחור זה לבנות את ביתו על אדני התורה, בית לתפארת בישראל, בזכות עידודו ותמיכתו העיקבית של רבנו.

כל זמן שבחור זה היה צריך עידוד, נתן לו רבנו כמידת הצורך, ואמר לו לבוא אליו שוב ושוב, אך משהבין רבנו שהוא כבר יכול להמשיך בכוחות עצמו, א"כ, הרי זה אצל רבנו כביטול תורה, כל שניה חשובה. הוא שהגדיר הרמב"ם את מלך ישראל "שלבו הוא לב קהל ישראל".

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

תנו כבוד לתורה!

ישנו סיפור ידוע, אודות המלך האציל והחכם, שמתה עליו אשת נעוריו. גדול היה שברו, לא יכול היה להתנחם על אבדנה. הורה להקים על קיברה מצבת שיש בזהב, מרהיב עין כל רואה, ועדיין לא אמר די. עבורה, לזכרה של המלכה הנערצת, רעייתו האהובה, יקים גל-עד שכמוהו לא היה. הרעיון הפעימו, מילא את חדרי לבו וגדש את עשתונותיו. את כל עניני הממלכה הפקיד ביד נאמניו, האציל את סמכויותיו, והשקיע כל מעייניו בלימוד תורת התיכנון והבניה, האדריכלות וההנדסה. יצא לתור את הבניינים היפים הנשגבים והנישאים בעולם, עמד על חכמת בני קדם וחקר את ארמונותיהם ומצבות זיכרונותיהם. הורה לייבא שיש ושחם ממדינות הים, ובמו ידיו שירטט את התכנית להיכל הנצחה המרשים והענק. הורה להרוס את השכונות בפאתי הקבר ולפצות את בעלי הבתים והמגרשים, תחם את השטח הענק ותיכנן סביבו גנים מרהיבים. מארבע רוחות הובילו שבילים לארבעה מגדלים נישאים חצובים בשחם שחור ושיש ורוד המציגים הדר שגיא וקודר, וממלאים את הלב רגשי התפעמות. פיתחי ענק מקומרים נפערו אל הטרקלין הענק, עשוי כולו שיש שחור שזור נימים ורודות, וקרני האור המסתננים בעד החלונות בכיפת השיש הגבוהה השתברו בחלקת השיש הצחור שבמרכז האתר, במצבת קיברה של המלכה הנערצת.

שבע שנים שקדו המוני פועלים על המלאכה, בניצוחו של המלך. שבע שנים בנו וסיתתו, חטבו וגילפו. שבע שנים ציפו וחיפו, ליטשו ומירקו. התוצאה היתה מדהימה, מפעימה ביופיה. המבנה כולו, על צריחיו וכיפתו גווניו והדרו, השתקף בבריכות הענק שנחצבו בארבעת צדדיו. הכל סחו בשכיית החמדה של עיר הבירה, שתמשוך המוני מבקרים ותהיה לפנינת הממלכה.

כשהכל הושלם בא המלך לסיור אחרון, לפני חגיגות חנוכת המבנה. חצה את השביל הרחב, בא במגדל הנישא, עמד מתחת לפתח המקומר והביט פנימה, לאולם הענק. הכל יפה, הכל נפלא, הכל מושלם – אבל...

משהו הפריע לו, טרד את מנוחתו. משהו צרם, הפר את ההרמוניה. סקר הכל, שוב ושוב – ואיבחן את הפגם: הכל שחור ורוד – מלבד פריט חריג ומנוקר בלבד. הניף ידו ואמר: "סלקו את הקבר מכאן, פנוהו למקום אחר"...

מזעזע! ומדוע סופר כאן? כי בפרשת השבוע קוראים אנו על עשיית המשכן. מרהיב היה, זהב, כסף ונחושת, תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר, אבנים יקרות ובשמים, יופי נדיר. ואף שבית המקדש חרב בעוונות, בתי הכנסת שלנו הם "בית מקדש מעט", ואנו מפארים ומייפים אותם ככל יכולתנו, בהידור וברוחב יד, כיאות וכראוי לבית האלקים.

אבל מתעלמים מדבר אחד: בבית המקדש היתה עזרה, והיה אולם, והיכל – וקודש הקדשים. ובו – עיקר העיקרים: ארון הברית עם לוחות הברית וספר התורה. כלומר, הכל נבנה סביב התורה, עבודה ובשבילה! אף בבית הכנסת, הכל בו מכוון סביב ההיכל ובו ספרי התורה הקדושים.

מה נואלו אלו, המפארים ומרוממים את בית הכנסת – ומשוחחים בעת קריאת התורה! מפנים עורף כשמוציאים לפועל את עיקרו של הבית הגדול, שמגדלין בו תורה ותפילה!

הלא כמוהם – כמלך ההוא, שאחז בטפל וסילק את העיקר!...

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו"

בעיר קטנה בחו"ל ידע כל אדם, שבעת צרה וצוקה יכול הוא לבוא אל רב העיר, והרב בפקחותו ישיא לו עצה טובה ויסייע לו בכל כוחו. לימים, אירע אסון קשה לאחת המשפחות בעיר, וכדי להושיעם מצרתם, היה צורך בסכום כסף גדול מאד.

בהוראת הרב נערכה מגבית, כל יהודי העיר השתדלו לתת ככל יכולתם, אך למרות כל המאמצים לא הצליחו להשיג את מלא הסכום הנדרש. החליט הרב לפנות אל יהודי עשיר, שהיה ידוע בקמצנותו הגדולה, ולדבר על ליבו שישתתף אף הוא במצוות הצדקה החשובה.

אמרו לו אנשי העיר: "רבינו, ברכה לבטלה היא... מחלת הקמצנות עשתה שמות בליבו של העשיר דן, ואיש לא יוכל להוציא ממנו פרוטה לצדקה!". למרות זאת החליט הרב לגשת אל העשיר הקמצן, אולי יפתח ליבו לדבר מצווה. הגיע, אפוא, הרב אל בית העשיר, ישב עימו והסביר לו באריכות את חשיבות הענין שלפניהם, ואף תאר לפניו במתק לשונו, את גודל הזכות העצומה שבמצוות הצדקה.

"אכן, כבוד הרב!", השיב העשיר הקמצן, "הענין חשוב ביותר, וזכות הצדקה באמת גדולה ועצומה היא, אך כדאי שידבר הרב עם פלוני ואלמוני, שיתרמו לצדקה. אני עצמי זקוק לכסף נזיל לצורך עסקיי המסופעים, ויש לי לא מעט חובות – הבית היפה הזה שאני גר בו – ממושכן, ואת שלושת הרכבים היוקרתיים שבחתייני המקורה – הרי אינני יכול לתרום!"

ניסה הרב לדבר עוד על ליבו של הקמצן, אך ללא הועיל. אמר לו הרב: "אם כך, אולי אברך אותך בברכתו של אברהם". הביט בו הקמצן בפליאה, והרב הסביר: "שמו של אברהם אבינו היה אברם, הקב"ה הוסיף לשמו את האות ה"א וברך אותו, כפי שנאמר: 'ולא יקרא עוד את שמו אברם, והיה שמו אברהם'. להבדיל, אף אני אוסיף אות ה"א בראשית שמוך..."

שמו של האיש היה מיסטר מן, ובתוספת ה"א הפך שמו ל"המן".

"מה לי ולהמן הרשע?", הזדעק הקמצן.

"כבר אבהיר לך דברים לאשורם", אמר הרב. "כאשר רצה המן הרשע להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים, בא הוא אל אחשוורוש ואמר לו: 'ולמלך אין שווה להניחם... יכתב לאבדם', אך כדי שהמלך יסכים לכך, צריך היה לשחדו, אי לכך הציע המן לאחשוורוש עשרת אלפים ככר כסף. אחשוורוש הכיר את המן, אבל כגודל עושרו – גודל קמצנותו, ואיך יתכן שיתן הוא עשרת אלפים כיכר כסף!?"

"מיד בא המן, ופשט לו תמיהתו באמרו: 'ועשרת אלפים כיכר כסף אשקול על ידי עושי המלאכה'. ממני חשבת לקבל? מה פתאום?! תקבל את הכסף מעושי המלאכה, תגבה מאנשי המסחר והתעשייה... תקח מפלוני ומאלמוני, או ממי שתרצה, אבל לא ממני!"

נדבה צריכה להיות מלב הנותן, ואם לא – אין ראוי לקבלה!

וזהו שאומר לנו הפסוק: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי".

תרומה ללא נדיבות הלב – אין בה ברכה.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה, ח).

במדרש (שמות רבה) אמר רבי ברכיה: כל מה שברא הקב"ה למעלה ברא למטה! והמדרש מונה דברים שנבראו למעלה וכנגדם נבראו למטה: שרפים, אופנים, כרובים, כסא הכבוד, זבול, רקיע ועוד.

לשם מה – שאל המגיד מדובנא – ברא הקדוש ברוך הוא למטה דוגמת כל צבא מרום?

אלא – תירץ המגיד – בתהלים (קמז) נאמר: "השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו", וביאור הדבר יובן על פי משל:

מלך אחד, מלך על כמה וכמה מדינות, ובכל אחת ממדינות מלכותו היה לו ארמון מפואר לפי כבודו, משרתים ואורות סוסים.

מנהגו של המלך היה, שכאשר רצה לנסוע אל מדינה, היה מקדים ומביא משם רכב ופרשים ומרכבה הדורה, בהם היה נוסע.

מדוע אתה טורח ומביא מרכבה וסוסים משם? – נשאל המלך – מדוע אינך נוסע לשם במרכבה המוכנה לך כאן?...

סיבת הדבר – השיב המלך – כי אני רוצה שכל המשרתים המתלווים לשיירת המלך, יסעו בשמחה כאדם השב אל ביתו, משום כך, אני מביא אותם משם, ונוסע עמם אל ביתם.

אם הייתי נוסע במרכבה המוכנה לי כאן, ועם המשרתים שלי הדרים כאן, היו כולם עצובים על שהם נאלצים להיעדר מבתיהם בגללי... כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד – ידוע, שכל דבר נמשך אל מקומו

ואל שורשו, על כן, כאשר שולח הקדוש ברוך הוא מלאכים ממרום השמים אל הארץ לעשות שליחותם, יהיה הדבר אצלם נגד טבעם – להתרחק ממעון אלוקי קדם ולשוטט בארץ, משום כך פעל ה' יתברך, וציוה לבנות בית מקדש בארץ שהוא מכוון כנגד בית המקדש של מעלה, ומעתה, גם מלאך הנשלח לארץ ירוץ במהרה, שהרי הוא כחוזר אל מקומו!

זה גם הסבר הפסוק – סיים המגיד – "השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו".

"מבית ומחוץ תצפנו" (כה, יא).

על פסוק זה דרש רבא בגמרא מסכת יומא (דף עב): "כל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם!"

חסיד אחד, מחסידי הרבי מקוצק, היה ידוע בלמדנותו, אולם דעותיו והשקפותיו היו שלא על פי רוח התורה.

פעם אחת, התפאר החסיד בפני רבו, כי אין הוא הולך ארבע אמות בלא תלמוד תורה.

וכמה מאות – שאל הרבי – אתה הולך בלי יראת שמים?...

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

סח לי יהודי חשוב שפעם בצעירותו ישב בביהמ"ד בעיר מנצ'סטר שבאנגליה, כשלפתע נכנס יהודי

ישיש, חסיד שזה עתה עלה מרוסיה ופנה אליו ביידיש ואמר לו: "וינגערמאן, איר ווייסט פארוואס עבדו את ד' בשמחה?" (תרגום – אברך: האם יודע אתה מדוע יש לעבוד את ד' בשמחה?) ואז, סיפר לי אותו אברך: נתן אותו ישיש קפיצה לגבוה וצעק לו: "ווייל 'ולו' אנחנו עמו וצאן מרעיתו" (- בגלל שאנחנו - עמו וצאן מרעיתו).

הסיפור הזה ריגש אותי מאד. עומד יהודי ישיש, מי יודע כמה צער ייסורים וקשיים עברו עליו ברוסיה, בגלל היותו יהודי, ובכמה מילים הוא מתמצת את שירת חייו ואומר שהסיבה שאנו עובדים את ד' בשמחה, היא בגלל שזכינו להיות עמו וצאן מרעיתו. זו לבד סיבה מספקת לעבוד את ד' ובשמחה...

לא עבור שכר ולא כי זה משתלם, לא כי אין ברירה, רק עובדים אותו בשמחה, על עצם זכותנו להיות עמו וצאן מרעיתו... הקושי איתנו אנו מתמודדים, נמצאים אנחנו

בדור חומרי, הרחוב זועק וקורא ליהנות, לחגוג, לשקוע ולטבוע בכל מה שהעולם יודע לספק, ולאט לאט משתכח ומיטשטש היסוד והעיקר. מאבדים את ההשקפה הנכונה והאמיתית.

שלא לדבר על הרבה שמעולם לא התעמקו להבין את השור והעניין. היהדות נשארה אצלם בהשקפה ילדותית אוסף של חוקים יבשים, הם לא התבגרו בהבנה בכל הקשור ליהדות ולכן קשה להם עם כל ההגבלות והגדרים.

אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה - בוז יבוז לו!...

כשמשקיעים זמן ללמוד ולהבין טעמי המצוות, מה העניין בלבוש המיוחד? מה העניין בכל האיסורים הנוגעים באכילה? מה בעצם אמור לעשות לנו כל השס"ה לא תעשה, לשם מה נצטוונו בהם? נתמלא בגאווה דקדושה, נרגיש את המיוחדות.

זכה דורנו שיש שפע של ספרות השקפתית, יש אפשרויות רבות לשמוע שיעורים ושיחות בעיקרי היהדות והגיע הזמן שגם אנו שזכינו וגדלנו על ברכי התורה והמצוות מקטנות נתוודע לאוצר הטמון ביהדות, ואז הרבה הרבה יפסיקו לפזול החוצה, לחפש בורות נשברים... כשבע"ה נלמד, נבין ונפנים, אזי גם אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה - בוז יבוז לו!...